

Vallei regio biedt volop kansen voor hoogopgeleide professional

Door intensief samen te werken, hebben overheid, onderwijs en bedrijfsleven in de afgelopen jaren de Vallei steeds sterker kunnen positioneren als kennisregio van niveau. De arbeidsmarkt richt zich veelal op werkgelegenheid voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, terwijl ook aan de bovenkant de vraag het aanbod soms overstijgt. Hoe haal je talent naar je regio en wat moet je bieden om specialisten vervolgens te behouden? Wat gaat goed en wat kan beter? Een inventarisatie over ontwikkelingen in de regionale arbeidsmarkt.

TEKST: PIEN KOOME

Met nieuwe opleidingen die optimaal aansluiten op de vraag vanuit het bedrijfsleven, gerichte stageplekken met goede faciliteiten voor hoogopgeleide specialisten en innoverende projecten die landelijke belangstelling genereren, manifesteert de Vallei regio zich op alle fronten als kennisregio van betekenis. FoodValley geniet inmiddels zowel nationaal als internationaal aanzien door de bundeling van hoogwaardige technologie en wetenschappelijk onderzoek. Hiermee heeft de Vallei regio zich landelijk gepositioneerd als aantrekkelijke regio voor hoogopgeleide technici en onderzoekers. De ontwikkeling van de Vallei regio als ICT kenniscentrum werpt eveneens door actieve investeringen en samenwerkingsverbanden zowel in het bedrijfsleven als in het onderwijs zijn vruchten af. Op alle fronten levert kennisdeling synergie op en worden nieuwe initiatieven gelanceerd die er voor moeten zorgen dat de regio voor professionals aantrekkelijk is en blijft.

Wim van den Brandt is als voorzitter van het Edese Bedrijven Contact (EBC) intensief betrokken bij optimale aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Recent onderzoek van studenten van de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) in opdracht van de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) over behoeften en mogelijkheden op de arbeidsmarkt schetst een helder beeld van de behoeften, kansen en aanbevelingen op dit gebied.

“Overall in de Vallei regio is dynamiek merkbaar. Na uitgebreid onderzoek en inventarisatie zijn we inmiddels in de volgende fase beland. Nu vraag en aanbod in kaart zijn gebracht, weten we precies waar actie nodig is. De Foodsector heeft een tekort aan foodoperators en technische monteurs werktuigbouwkunde, maar ook logistieke medewerkers zijn de komende jaren nodig in ons gebied. Elk opleidingsniveau vereist een specifieke aanpak. In samenwerking met opleidingsinstellingen als ROC A12 en het Groenhorst College wordt een nieuwe foodopleiding gestart waarbij zowel grijs als groen aan bod komt. Grijs omvat de technische kant, groen de voedseltechnologie. Het is de bedoeling dat deze nieuwe studie in september 2016 van start gaat. Op deze manier wordt adequaat gewerkt aan het tekort aan hooggeschoolde technici en

hbo-ers. Ook Techn4Food is hier uit voortgevloeid, een opleiding van ROC A12 die eveneens specifiek opleidt vanuit de behoefte op de arbeidsmarkt. Door intensieve samenwerking van scholen, bedrijven, overheid en ICT Valley ontstaat synergie tussen vraag en aanbod. Onze regio is op alle fronten actief om te zorgen dat we in de toekomst kunnen beschikken over voldoende kennis en mensen. Veel jongeren vinden techniek nog iets dat ver van hun bed staat, maar ook op dit vlak proberen we motiverend te zijn.”

ICT vraag en aanbod

Sinds een aantal weken wordt ook onderzoek naar vraag en aanbod gedaan bij ICT bedrijven in de Vallei regio. “Programmeurs en ontwikkelaars zijn in deze sector hard nodig. Dus kijken we welke opleidingen nodig zijn om hieraan te voldoen. Daarna volgt hetzelfde traject is in samenwerking met FME voor metaal en elektro en installatietechniek.”

Als wethouder Economie in de gemeente Barneveld onderschrijft Gerard van den Hengel dat een goede

Gerard van den Hengel

Wim van den Brandt

Henk Kievit

afstemming van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt hoge prioriteit heeft. Tegelijkertijd erkent hij dat door de invoering van de Participatiewet vooral de onderkant van de arbeidsmarkt de afgelopen periode voorrang kreeg. “De afgelopen jaren hebben wij ons met name gericht op de invoering van de Participatiewet en de uitvoering daarvan voor de gemeente Barneveld. In het verlengde daarvan hebben we ons ook geconcentreerd op de banenafpraak voor de onderkant van de arbeidsmarkt. De bovenkant daarvan bleef helaas – ook tot onze eigen spijt – wat onderbelicht. Het staat in ieder geval wel hoog op de agenda voor de komende periode, al was het maar omdat hoogopgeleide technici anders naar andere regio’s vertrekken. Juist deze mensen zijn ook belangrijk voor de economische ontwikkelingen van Regio FoodValley.”

Mismatch arbeidsmarkt

“Het is daarnaast belangrijk om op te leiden voor sectoren waar werk te vinden is. Onderwijs heeft daar een belangrijke rol in en ondernemers moeten aangeven waar behoefte aan is. De overheid faciliteert en stimuleert en probeert

werkzoekenden te begeleiden naar sectoren waar werk te vinden is. Maar dat klinkt allemaal gemakkelijker dan het in werkelijkheid is, want de realiteit is dat vaak hoogopgeleid, specialistisch personeel nodig is, terwijl veel mensen

“Als regio kun je alleen echte innovatiekracht realiseren als de wil aanwezig is om je als organisatie te verbinden aan gezamenlijke doelstellingen.”

met een uitkering juist laagopgeleid zijn. Deze zogenoemde mismatch op de arbeidsmarkt tegen te gaan, is één van de belangrijkste uitdaging voor de komende periode. De afgelopen tijd hebben we met diverse organisaties in Regio FoodValley intensief samengewerkt om de Participatiewet en banenafpraak te realiseren. We weten elkaar goed te vin-

den en werken prima samen. Dit geeft vertrouwen dat we ook voor hoogopgeleiden een gezamenlijke aanpak kunnen ontwikkelen om te zorgen dat vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zo goed mogelijk op elkaar aansluiten.”

Henk Kievit is lector Dienstbaar Organiseren van de Academie Mens & Organisatie (M&O) van de Christelijke Hogeschool Ede. Het lectoraat M&O is partner van de Food Valley regio en doet samen met het werkveld onderzoek binnen het thema ‘dienstbaar organiseren’. Volgens Kievit hangt succes van regionale samenwerking af van de intrinsieke motivatie om iets voor elkaar te willen betekenen.

“Als regio kun je alleen echte innovatiekracht realiseren als de wil aanwezig is om je als organisatie te verbinden aan gezamenlijke doelstellingen. Dit geldt ook voor de arbeidsmarkt: het is cruciaal dat vraag en aanbod op elkaar aansluiten en onderwijs en bedrijfsleven samenwerken. In de Vallei regio is daarom het platform Arbeidsmarkt & Organisatie in FoodValley in het leven geroepen. Een goed functionerende arbeidsmarkt kent doorlopende scholing, effectieve invulling van vacatures, lage werkloosheid

Willemien Vreugdenhil

Talitha van der Vuurst

Martien Bots

en hoge arbeidsparticipatie van zoveel mogelijk mensen. In de Vallei regio verschilt de vraag naar werknemers per sector. Net als elders in ons land hebben we te maken met een krimpende markt en minder jongeren die beschikbaar zijn. Bovendien telt bij deze groep meer waar ze meteen aan het werk kunnen dan de vraag of de keuze voor een bepaald beroep wel de goede is. Dit verandert ook voortdurend. De zorg kent bijvoorbeeld op dit moment een overschot aan personeel, terwijl over vier jaar weer mensen nodig zijn. In de Vallei regio staan 32.000 bedrijven ingeschreven, waarvan er slechts 850 meer dan 20 werknemers hebben. Het gebied kenmerkt zich door kennisintensieve bedrijven, vooral rond Wageningen. Maar het allergrootste deel van de werknemers heeft een MBO niveau. Hierbij is sprake van opwaartse mobiliteit: van MBO4 naar HBO. Blijven bijscholen is essentieel."

Triple Helix samenwerking
"De Triple Helix samenwerking van overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven biedt in de toekomst goede perspectieven. In de Vallei regio is

onderzoek gedaan naar personeelsbehoeften. Er is bijvoorbeeld behoefte aan meer foodoperators en ontwikkelaars, dus moeten we kijken of vraag en aanbod wel goed matchen. De ambitie is om te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen zoveel

"In de Vallei staan 32.000 bedrijven ingeschreven, waarvan er slechts 850 meer dan 20 werknemers hebben."

mogelijk duurzaam participeert. Door goede afstemming door middel van de Triple Helix kan de Vallei regio zich als kennisregio nog beter ontwikkelen. Momenteel is de Vallei volop in beweging. Ondanks de globalisering doet de regionale economie het goed. Er gebeurt overal van alles, maar het verdient nog betere afstemming. Anderzijds: beter veel beweging dan stilstand. Nu de eco-

nomie weer een opwaartse lijn vertoont, moeten we door samenwerking kansen grijpen."

Lagerwey Wind in Barneveld is het enige energiebedrijf in ons land dat windturbines zowel ontwikkelt, bouwt als installeert. Tegen de stroom in beleefde de gespecialiseerde organisatie het afgelopen jaar een enorme groei, zowel in omzet als in aantal medewerkers. Volgens HR manager Talitha van der Vuurst is deze ontwikkeling het resultaat van actief en weloverwogen strategisch beleid.

"Innovatie is bij ons uitgangspunt. Windenergie is in opmars, maar de explosieve groei van het afgelopen jaar heeft zelfs ons verrast. Begin 2015 hadden we dertig medewerkers, nu zijn er bijna honderd mensen in dienst. Vorig jaar hebben we drie turbines gemaakt, dit aantal is in 2015 vervijfvoudigd; ook volgend jaar gaan we groeien. Behalve in ons land zijn we actief in Finland, Verenigd Koninkrijk, België en Polen. Door te innoveren in techniek is Lagerwey een toonaangevende speler geworden op het gebied van windturbines. Daarnaast investeren we bewust

in onze medewerkers. We zijn een jong bedrijf dat zich kenmerkt door een sterke groei. Om voor onze vacatures de mensen aan te trekken die bij ons passen, maar ook om een gezamenlijk cultuur te creëren, hebben we op alle niveaus cultuuronderzoek gedaan. Ons bedrijf is open minded, met teamspirit en een soort familiegevoel. In combinatie met technische innovatie en eigen verantwoordelijkheid staan plezier in het werk en eerlijkheid ook centraal. Deze kernwaarden gebruiken we als leidraad.”

Talent in huis houden

“Het afgelopen jaar waren medewerkers op alle niveaus welkom bij Lagerwey. MBO'ers voor assemblagewerk vinden was geen probleem, HBO/WO'ers binnenhalen is lastiger. Engineers zijn redelijk honkvast, ook jonge mensen verkassen niet snel als ze eenmaal ergens werken. Met de TU in Delft hebben we een samenwerkingverband, evenals met de HAN Nijmegen/Arnhem. Ook zijn we met een aantal initiatieven bezig om middelbare scholieren te enthousiasmeren voor techniek en proberen we goede stagiaires binnen het bedrijf te houden. Talent moet je aan je zien te binden, onder andere door het bieden van goede doorgroeimogelijkheden en door een prettige werkomgeving. Daar is Lagerwey heel actief in.”

Willemien Vreugdenhil zet zich als wethouder met onder andere Arbeidsmarkt, Werkgelegenheid en Economie in haar portefeuille vanuit de gemeente Ede graag actief in om een brug te slaan tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven. Enerzijds door universitaire onderzoekers en topmanagers van grote bedrijven te faciliteren om ze voor lange tijd aan de regio te binden, anderzijds door het stimuleren van kennisdeling op wetenschappelijk niveau. Ook is Vreugdenhil voorzitter van de Arbeidsmarkt regio FoodValley. “Als kennisregio heeft de Vallei zich inmiddels landelijk gepositioneerd als speler van betekenis. Nu de economie weer langzaam uit het dal klimt, kunnen we dankzij de bundeling van kennis en kunde tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven, op nationaal niveau laten zien dat onze regio voor gerenommeerde onderzoekers en grote bedrijven veel te

bieden heeft. Maar dat wil niet zeggen dat mensen vanzelf onze kant op komen; hoogopgeleide professionals kunnen immers overal terecht. Dus is het belangrijk om de regio blijvend te promoten, zodat onderzoekers en directeurs van grote bedrijven zich graag voor langere tijd aan ons gebied willen binden. Het Expat Centre dat in 2014 in Wageningen is geopend, biedt brede ondersteuning aan hoogopgeleide mensen die in ons gebied komen werken. Deze service wordt zeer gewaardeerd.”

Versteving van de gehele keten

“Ook op het gebied van onderwijs is de regio actief. Er zijn postdoc opleidingen met leerstoelen in ontwikkeling en grote bedrijven werken intensief samen met overheden en onderwijs. Door de arbeidsmarkt te koppelen aan de Strategische Agenda willen we de komende tijd actief inzetten op het binnenhalen van grootschalige bedrijven. Naast Food is ook ICT belangrijk voor de regio, evenals Techniek en Logistiek. Doel is versteving van de gehele keten, van management tot aan productie zodat de werkgelegenheid in het gebied een

“Als kennisregio heeft de Vallei zich inmiddels landelijk gepositioneerd als speler van betekenis.”

flinke impuls krijgt. Ook landelijk laten we van ons horen. Zelf ben ik sinds kort voorzitter van de pijler Werk en Economie van het landelijke steden-netwerk G32. Hier kan ik mijn ervaring met de samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven (triple helix) in de FoodValley inzetten voor de G32, waarbij de verbinding van economische ontwikkeling in topsectoren en arbeidsmarkt vraagstukken uitgebreid aan bod komt. Een geweldige mooie uitdaging.”

Martien Bots volgt als directeur van integraal adviesbureau More for You (marktonderzoek, architect en turnkey

leverancier) in Barneveld alle initiatieven rond de regionale arbeidsmarkt op de voet. Bij het toonaangevende bureau wordt gewerkt met innovatieve technieken, zoals het Bouw Informatie Model (BIM) dat gebaseerd is op 3D engineering. Ook is het bedrijf als kennisleverancier nauw betrokken bij het Knooppunt Techniek in Ede waar activiteiten worden georganiseerd om de instroom in technische opleidingen te vergroten.

“Op het gebied van technische innovaties is More for You graag een pionier. We gebruiken 3D technieken in het hele bouwproces en zijn daar vooruitstrevend in. Tijdens de Open Days van FoodValley in augustus was More for You ook initiatiefnemer van de workshop over de noodzaak om als regio te investeren in technisch talent. Daarnaast zijn we als kennisleverancier actief voor Tech4Food dat als platform innovatieve beroepsopleidingen nastreeft waar jonge talenten graag voor naar de Vallei komen. Wie goede medewerkers in huis heeft, moet ook bereid zijn blijvend te investeren om leegloop te voorkomen. Als More for You spelen we ook hierbij graag een voortrekkersrol. Kwaliteit, kennis en ervaring is voor onze regio van onschatbare waarde.”

Knooppunt Techniek

“More for You is intensief betrokken bij Knooppunt Techniek dat onder andere samen met ROC A12 de studie Bouwkunde aantrekkelijk wil maken, zodat jongeren zien dat techniek meer is dan zwarte handen. Door het vak op een interactieve en verrassende manier te presenteren en tegelijkertijd te tonen hoe veelzijdig technische innovaties zijn, worden jongeren gestimuleerd voor bouwkundige studies en technische opleidingen met een hoge baangarantie. We brengen toekomstige, huidige en al afgestudeerde technici in contact met nieuwe ontwikkelingen. We maken niet alleen de opleiding aantrekkelijker, maar leveren ook studenten af met meer en specifieke kennis. Kennis die bij bedrijven in de omgeving hard nodig is. Zo dragen we een steentje bij aan het versterken van de positie van De Vallei regio.” ■